2025/2040

23.10.2025

ROZHODNUTÍ RADY (SZBP) 2025/2040

ze dne 23. října 2025,

kterým se mění rozhodnutí 2012/642/SZBP o omezujících opatřeních vzhledem k situaci v Bělorusku a k zapojení Běloruska do agrese Ruska vůči Ukrajině

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o Evropské unii, a zejména na článek 29 této smlouvy,

s ohledem na návrh vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Dne 15. října 2012 přijala Rada rozhodnutí 2012/642/SZBP [1].

(2) Dne 24. února 2022 oznámil prezident Ruské federace vojenskou operaci na Ukrajině a ruské ozbrojené síly zahájily na Ukrajinu útok, mimo jiné i z území Běloruska. Tento útok byl zjevným porušením územní celistvosti, svrchovanosti a nezávislosti Ukrajiny.

(3) Ve svých závěrech ze dne 19. února 2024 Rada důrazně odsoudila pokračující podporu, kterou běloruský režim poskytuje válečné agresi Ruska proti Ukrajině, a vyzvala Bělorusko, aby se těchto kroků zdrželo a dodržovalo své mezinárodní závazky.

(4) Vzhledem k závažnosti situace a v reakci na pokračující zapojení Běloruska do agrese Ruska vůči Ukrajině je vhodné zavést další omezující opatření.

(5) Zejména je vhodné rozšířit seznam položek, které by mohly přispět k vojenskému a technologickému posílení Běloruska nebo k rozvoji jeho obranného a bezpečnostního sektoru, a to doplněním položek, které Rusko používá ve své útočné válce proti Ukrajině, a položek, které přispívají k vývoji nebo výrobě běloruských vojenských systémů, včetně elektronických součástí, dálkoměrů, dalších chemických látek pro výrobu pohonných látek, jakož i dalších kovů, oxidů a slitin pro výrobu vojenských systémů.

(6) Rovněž je vhodné rozšířit seznam zboží podléhajícího vývozním omezením, které by mohlo přispívat k posílení běloruských průmyslových kapacit, jako jsou soli a rudy, výrobky z pryže, trubky, pneumatiky, mlýnské kameny a stavební materiály.

(7) Dále je vhodné uložit další omezení na poskytování Běloruské republice, její vládě, jejím veřejným orgánům, podnikům nebo institucím nebo jakékoli fyzické nebo právnické osobě, subjektu či orgánu jednajícím jejich jménem nebo podle jejich pokynů softwaru s určitým využitím v bankovním a finančním sektoru a služeb, které přispívají ke zvýšení technologických kapacit Běloruska, totiž poskytování určitých komerčních služeb využívajících vesmírný prostor, jiných technických služeb zahrnujících technické zkoušky a analýzy, určitých služeb umělé inteligence a vysoce výkonné výpočetní techniky a služeb kvantové výpočetní techniky. Je navíc na místě rozšířit oblast působnosti stávajících omezení tak, aby zahrnovala nejen technické zkoušky a analýzy zařazené do třídy 8676 Centrální klasifikace produkce, jak je stanovena Statistickým oddělením OSN, Statistické dokumenty, řada M, č. 77, CPC prov., 1991, ale také další služby, které tvoří skupinu 867 Centrální klasifikace produkce. K těmto službám patří podle zařazení do třídy 8675 zejména následující inženýrské služby spojené s vědeckým a technickým poradenstvím: geologické, geofyzikální a jiné vědecké průzkumné služby, podpovrchový průzkum, povrchový průzkum a kartografické služby.

[1] Rozhodnutí Rady 2012/642/SZBP ze dne 15. října 2012 o omezujících opatřeních vzhledem k situaci v Bělorusku a k zapojení Běloruska do agrese Ruska vůči Ukrajině (Úř. věst. L 285, 17.10.2012, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2012/642/oj).

(8) Vzhledem k pokračující útočné válce Ruska proti Ukrajině, do níž je Bělorusko zapojeno, by měl jakékoli další poskytování služeb Běloruské republice, její vládě, jejím veřejným orgánům, podnikům nebo institucím posoudit předem příslušný orgán, aby se snížilo riziko, že daná služba přispěje k vojenským, technologickým nebo průmyslovým kapacitám Běloruska. Je proto vhodné zavést požadavek předchozího schválení příslušným orgánem pro všechny služby poskytované Běloruské republice, její vládě, jejím veřejným orgánům, podnikům nebo institucím, na něž se doposud nevztahují omezující opatření stanovená v rozhodnutí 2012/642/SZBP.

(9) Je rovněž vhodné uložit omezení na poskytování služeb souvisejících s kryptoaktivy, na poskytování platebních služeb uvedených v bodech 5 a 7 přílohy I směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2366 ([2]) a na vydávání elektronických peněz běloruským státním příslušníkům, fyzickým osobám s bydlištěm v Bělorusku a právnickým osobám, subjektům či orgánům se sídlem v Bělorusku, neboť tyto služby mají význam pro rozvoj běloruského odvětví finančních technologií a elektronického obchodu a služby související s kryptoaktivy mohou být použity k obcházení omezujících opatření. Tato omezení nezahrnují provádění platebních transakcí uvedených v bodech 3 a 4 přílohy I směrnice (EU) 2015/2366. Omezení poskytování platebních služeb by se nemělo chápat tak, že ukládá poskytovatelům služeb iniciování platby povinnost určovat státní příslušnost, bydliště nebo místo usazení uživatelů platebních služeb na úrovni transakce, ani tak, že akceptantům platebních transakcí ukládá povinnost prověřovat jednotlivé transakce platební kartou z hlediska sankcí. Primární odpovědnost za dodržování sankcí v souvislosti s prováděním platebních transakcí nese poskytovatel platebních služeb, který vede účet. Omezení na poskytování služeb souvisejících s kryptoaktivy jsou závazná i pro poskytovatele služeb souvisejících s kryptoaktivy v přechodném režimu stanoveném v čl. 143 odst. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1114 ([3]).

(10) Kromě toho je rovněž vhodné doplnit výjimky nezbytné z humanitárních důvodů, pro vývoz, prodej, dodávky, transfer nebo přepravu farmaceutických, zdravotnických, zemědělských a potravinářských výrobků s cílem zajistit přístup k soudnímu, správnímu nebo rozhodčímu řízení v členském státě, jakož i k uznání nebo vymáhání rozsudku nebo rozhodčího nálezu vydaného v členském státě. Těmito výjimkami a odchylkou není dotčen zákaz poskytovat služby přenosu finančních zpráv subjektům uvedeným na seznamu v příloze V rozhodnutí 2012/642/SZBP, platný pro hospodářské subjekty v Unii.

(11) Za účelem dalšího snížení příjmů Běloruska je na místě rozšířit zákaz nákupu, dovozu nebo převodu určitých položek, které Bělorusku umožňují diverzifikovat zdroje příjmů, na všechny acyklické uhlovodíky.

(12) K provedení některých opatření je nezbytná další činnost Unie.

(13) Rozhodnutí 2012/642/SZBP by proto mělo být odpovídajícím způsobem změněno,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Rozhodnutí 2012/642/SZBP se mění takto:

1) Článek 1b se mění takto:

a) vkládají se nové odstavce, které znějí:

„3a. Zákazy uvedené v odstavcích 1 a 3 se do 25. ledna 2026 nepoužijí na prodej, dodávku, převod nebo vývoz zboží kódů KN 2501, 2505, 2507, 2513, 2516, 2517, 2528, 2606, 6804, 6815 a 6903, uvedených v příloze XVIII nařízení (ES) č. 765/2006, které je nezbytné pro plnění smluv uzavřených před 24. říjnem 2025 nebo doplňkových smluv, které jsou pro plnění takových smluv nezbytné.

([2]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2366 ze dne 25. listopadu 2015 o platebních službách na vnitřním trhu, o změně směrnice 2002/65/ES, 2009/110/ES a 2013/36/EU a nařízení (EU) č. 1093/2010 a o zrušení směrnice 2007/64/ES (Úř. věst. L 337, 23.12.2015, s. 35, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2015/2366/oj).

([3]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1114 ze dne 31. května 2023 o trzích kryptoaktiv a o změně nařízení (EU) č. 1093/2010 a (EU) č. 1095/2010 a směrnic 2013/36/EU a (EU) 2019/1937 (Úř. věst. L 150, 9.6.2023, s. 40, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1114/oj).

3b. Zákazy uvedené v odstavcích 1 a 3 se do 25. dubna 2026 nepoužijí na prodej, dodávku, převod nebo vývoz zboží kódů KN 6902 a 6909 19, uvedených v příloze XVIII nařízení (ES) č. 765/2006, které je nezbytné pro plnění smluv uzavřených před 24. říjnem 2025 nebo doplňkových smluv, které jsou pro plnění takových smluv nezbytné.“;

b) odstavec 9 se zrušuje.

2) V článku 2ea se zrušuje odstavec 5.

3) Článek 2hc se mění takto:

a) v odstavci 1 se návětí nahrazuje tímto:

„1. Zakazuje se přímo či nepřímo poskytovat účetnické a auditorské služby, včetně povinného auditu, nebo služby vedení účetnictví nebo daňového poradenství a poradenství v oblasti podnikání a řízení, nebo služby v oblasti vztahů s veřejností:“;

b) v odstavci 2 se návětí nahrazuje tímto:

„2. Zakazuje se přímo či nepřímo poskytovat stavební, architektonické a inženýrské služby, služby v oblasti integrovaného inženýrství, územního plánování, inženýrství souvisejícího s vědeckým a technickým poradenstvím a technických zkoušek a analýz, právní poradenské služby nebo poradenské služby v oblasti IT:“;

c) v odstavci 3 se návětí nahrazuje tímto:

„3. Zakazuje se přímo či nepřímo poskytovat reklamní služby nebo služby průzkumu trhu nebo veřejného mínění:“;

d) v odstavci 4 se návětí nahrazuje tímto:

„4. Zakazuje se přímo či nepřímo prodávat, dodávat, převádět, vyvážet nebo poskytovat software pro řízení podniků, software pro průmyslové vzory a výrobu nebo software s určitým využitím v bankovním a finančním sektoru:“;

e) vkládá se nový odstavec, který zní:

„4a. Ode dne 25. listopadu 2025 se zakazuje přímo či nepřímo poskytovat komerční služby využívající vesmírný prostor a spočívající v pozorování Země nebo družicové navigaci, služby umělé inteligence spočívající v přístupu k modelům nebo platformám za účelem jejich trénování, ladění a inference, nebo vysoce výkonnou výpočetní techniku, včetně přístupu k výpočetní technice akcelerované pomocí grafických procesorů, nebo služby kvantové výpočetní techniky:

a) Běloruské republice, její vládě, jejím veřejným orgánům, podnikům nebo institucím, nebo

b) fyzické nebo právnické osobě, subjektu nebo orgánu, které jednají jménem nebo na pokyn Běloruské republiky, její vlády, jejích veřejných orgánů, podniků nebo institucí.“;

f) odstavec 5 se nahrazuje tímto:

„5. Zakazuje se:

a) přímo či nepřímo poskytovat technickou pomoc, zprostředkovatelské služby nebo jiné služby související se službami a softwarem uvedenými v odstavcích 1 až 4a Běloruské republice, její vládě, jejím veřejným orgánům, podnikům nebo institucím nebo jakékoli fyzické či právnické osobě, subjektu či orgánu jednajícím jménem nebo na pokyn takové právnické osoby, subjektu či orgánu;

b) přímo či nepřímo poskytovat financování nebo finanční pomoc související se službami a softwarem uvedenými v odstavcích 1 až 4a nebo pro poskytování související technické pomoci, zprostředkovatelských služeb nebo jiných služeb Běloruské republice, její vládě, jejím veřejným orgánům, podnikům nebo institucím nebo jakékoli fyzické či právnické osobě, subjektu či orgánu jednajícím jménem nebo na pokyn takové právnické osoby, subjektu či orgánu; nebo

c) přímo či nepřímo prodávat nebo převádět jakýmkoli jiným způsobem práva duševního vlastnictví nebo obchodní tajemství nebo udělovat licence k nim, jakož i udělovat práva na přístup k jakémukoli materiálu nebo informacím chráněným právy duševního vlastnictví nebo představujícím obchodní tajemství nebo udělovat práva na jejich opakované použití, v souvislosti se softwarem uvedeným v odstavci 4 a s poskytováním, výrobou, údržbou a používáním tohoto softwaru Běloruské republice, její vládě, jejím veřejným orgánům, podnikům nebo institucím nebo jakékoli fyzické či právnické osobě, subjektu či orgánu jednajícím jménem nebo na pokyn takové právnické osoby, subjektu či orgánu.“;

g) vkládá se nový odstavec, který zní:

„5a. K přímému či nepřímému poskytování jakékoli služby, na kterou se nevztahují odstavce 1, 2, 3 nebo 4a, Běloruské republice, její vládě, jejím veřejným orgánům, podnikům nebo institucím se vyžaduje předchozí povolení. Příslušné orgány mohou na základě konkrétního a individuálního posouzení povolit poskytování takových služeb za podmínek, které považují za vhodné, pokud shledají, že je to v souladu s cíli tohoto rozhodnutí.“;

h) odstavec 10 se nahrazuje tímto:

„10. Zákazy uvedené v odstavcích 2 a 4 a zákazy týkající se komerčních služeb využívajících vesmírný prostor uvedených v odstavci 4a se nevztahují na poskytování služeb nebo softwaru nezbytných pro mimořádné situace v oblasti veřejného zdraví, naléhavou prevenci nebo zmírnění událostí s pravděpodobným závažným a významným dopadem na lidské zdraví a bezpečnost nebo na životní prostředí nebo v reakci na přírodní katastrofy.“;

i) vkládají se nové odstavce, které znějí:

„10a. Zákazy uvedené v odstavci 4 se do 25. ledna 2026 nepoužijí na poskytování softwaru s určitým využitím v bankovním a finančním sektoru uvedeného v příloze XXVI nařízení (ES) č. 765/2006, který je nezbytný pro plnění smluv uzavřených před 24. říjnem 2025 nebo doplňkových smluv, které jsou pro plnění takových smluv nezbytné.

10b. Odstavec 5a se do 1. ledna 2026 nepoužije na plnění smluv uzavřených před 24. říjnem 2025 nebo doplňkových smluv, které jsou pro plnění takových smluv nezbytné.“;

j) odstavec 12 se nahrazuje tímto:

„12. Odchylně od zákazů týkajících se softwaru uvedených v odstavci 4 a zákazů týkajících se poskytování služeb umělé inteligence a vysoce výkonné výpočetní techniky nebo služeb kvantové výpočetní techniky uvedených v odstavci 4a mohou příslušné orgány povolit poskytování softwaru a služeb uvedených v odstavci 4a za podmínek, které považují za vhodné, pokud shledají, že daný software nebo služby jsou nezbytně nutné pro příspěvek běloruských státních příslušníků k mezinárodním projektům s otevřeným zdrojovým kódem.“;

k) v odstavci 13 se návětí nahrazuje tímto:

„13. Odchylně od odstavců 1 až 5 mohou příslušné orgány povolit služby a software uvedené ve zmíněných odstavcích za podmínek, které považují za vhodné, pokud shledají, že je to nezbytné pro:“;

l) odstavec 15 se nahrazuje tímto:

„15. Dotčený členský stát informuje ostatní členské státy a Komisi o každém povolení uděleném podle odstavců 5a a 11 až 14 do dvou týdnů po jeho udělení.“

4) V článku 2ra se vkládají nové odstavce, které znějí:

„9b. Pokud jde o zboží kódu KN 2901 10 00, zákazy uvedené v odstavcích 1 a 2 se do 25. ledna 2026 nepoužijí na plnění smluv uzavřených před 24. říjnem 2025 nebo doplňkových smluv, které jsou pro plnění takových smluv nezbytné.

9c. Od 26. ledna 2026 do 25. července 2026 se zákazy uvedené v odstavcích 1 a 2 nevztahují na nákup Maďarskem nebo dovoz do Maďarska zboží kódu KN 2901 10 00 pocházejícího z Běloruska nebo vyváženého z Běloruska, pokud je toto zboží určeno k výhradnímu použití v Maďarsku.

9d. Zboží kódu KN 2901 10 00 dovezené do Maďarska na základě výjimky podle odstavce 9d nesmí být přeprodáno kupujícím nacházejícím se v jiném členském státě nebo ve třetí zemi.“

5) V článku 2s se vkládá se nový odstavec, který zní:

„3ab. Odchylně od odstavce 1a mohou příslušné orgány povolit tranzit zboží a technologií uvedených v příloze XIVa nařízení (ES) č. 765/2006 přes území Běloruska, pokud shledají, že toto zboží nebo technologie jsou nezbytné pro:

a) zdravotnické nebo farmaceutické účely nebo pro humanitární účely, jako jsou dodávky pomoci nebo jejich usnadnění, včetně zdravotnického vybavení a potravin, či přesun humanitárních pracovníků a související pomoci, nebo pro evakuace;

b) výhradní použití členským státem udělujícím povolení a pod jeho plnou kontrolou za účelem plnění povinností týkajících se údržby v oblastech, které jsou předmětem smlouvy o dlouhodobém pronájmu mezi tímto členským státem a Běloruskem, nebo

c) zřizování, provoz, údržbu, dodávky a přepracování paliva a bezpečnost civilních jaderných kapacit a pokračování navrhování, konstrukcí a uvádění do provozu nezbytných pro dokončení civilních jaderných zařízení, dodávky prekurzorového materiálu pro výrobu radioizotopů pro lékařské účely a podobných lékařských aplikací, kritické technologie pro monitorování radiace v životním prostředí nebo civilní jadernou spolupráci, zejména v oblasti výzkumu a vývoje.“

6) Článek 2u se mění takto:

a) odstavec 1a se nahrazuje tímto:

„1a. Zakazuje se přímo či nepřímo poskytovat běloruským státním příslušníkům nebo fyzickým osobám s bydlištěm v Bělorusku nebo právnickým osobám, subjektům či orgánům usazeným v Bělorusku tyto služby:

a) služby související s kryptoaktivy ve smyslu nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1114 (*);

b) vydávání platebních prostředků, akceptace platebních transakcí nebo služby iniciování platby ve smyslu směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2366 (**);

c) vydávání elektronických peněz ve smyslu směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/110/ES (***).

(*) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1114 ze dne 31. května 2023 o trzích kryptoaktiv a o změně nařízení (EU) č. 1093/2010 a (EU) č. 1095/2010 a směrnic 2013/36/EU a (EU) 2019/1937 (Úř. věst. L 150, 9.6.2023, s. 40, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1114/oj).

(**) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2366 ze dne 25. listopadu 2015 o platebních službách na vnitřním trhu, o změně směrnice 2002/65/ES, 2009/110/ES a 2013/36/EU a nařízení (EU) č. 1093/2010 a o zrušení směrnice 2007/64/ES (Úř. věst. L 337, 23.12.2015, s. 35, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2015/2366/oj).

(***) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/110/ES ze dne 16. září 2009 o přístupu k činnosti institucí elektronických peněz, o jejím výkonu a o obezřetnostním dohledu nad touto činností, o změně směrnic 2005/60/ES a 2006/48/ES a o zrušení směrnice 2000/46/ES (Úř. věst. L 267, 10.10.2009, s. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/110/oj).“;

b) odstavec 1b se nahrazuje tímto:

„1b. Ode dne 26. března 2025 se zakazuje umožnit běloruským státním příslušníkům nebo fyzickým osobám s bydlištěm v Bělorusku přímo či nepřímo vlastnit nebo ovládat právnické osoby, subjekty nebo orgány, které jsou založené nebo zřízené podle práva členského státu a poskytují služby peněženky, účtu nebo úschovy kryptoaktiv, nebo zastávat jakékoli funkce v jejich řídících orgánech.“;

c) odstavec 4 se nahrazuje tímto:

„4. Odchylně od čl. 2u odst. 1 a 2 mohou příslušné orgány za podmínek, které považují za vhodné, povolit přijetí takového vkladu nebo poskytnutí takové služby, pokud shledají, že přijetí takového vkladu nebo poskytnutí takové služby je:

a) nezbytné pro uspokojení základních potřeb fyzických nebo právnických osob, subjektů či orgánů uvedených v odstavci 1 a na nich závislých rodinných příslušníků, včetně plateb za potraviny, plateb nájemného nebo splácení hypoték, plateb za léky a lékařskou péči, plateb daní, pojistného a poplatků za veřejné služby;

b) určené výlučně k úhradě přiměřených honorářů za odborné výkony nebo k náhradě výdajů vzniklých v souvislosti s poskytováním právních služeb;

c) nezbytné k úhradě mimořádných výdajů, pokud dotčený příslušný orgán oznámil příslušným orgánům ostatních členských států a Komisi alespoň dva týdny před udělením povolení důvody, pro něž se domnívá, že by dané povolení mělo být uděleno;

d) nezbytné pro služební účely diplomatické mise či konzulárního úřadu nebo mezinárodní organizace;

e) určeno výlučně k úhradě poplatků nebo nákladů na běžné vedení nebo správu zmrazených finančních prostředků nebo hospodářských zdrojů, nebo

f) nezbytné pro nezakázaný přeshraniční obchod se zbožím a službami mezi Unií a Běloruskem.“;

d) vkládají se nové odstavce, které znějí:

„4a. Zákaz stanovený v odst. 1a písm. b) a c) se nevztahuje na poskytování osobních bezpečnostních údajů nezbytných pro přístup k účtu u úvěrové instituce nebo instituce elektronických peněz usazené v některém členském státě nebo v zemi uvedené v příloze IVa.

4b. Odchylně od odst. 1a písm. b) a c) mohou příslušné orgány povolit poskytování takové služby za podmínek, které považují za vhodné, pokud shledají, že je to nezbytné pro výlučné použití právnickými osobami, subjekty nebo orgány usazenými v Bělorusku, které jsou vlastněny nebo výhradně či společně ovládány právnickou osobou, subjektem či orgánem založenými nebo zřízenými podle práva některého členského státu nebo země uvedené v příloze IVa.

4c. Dotčený členský stát informuje ostatní členské státy a Komisi o jakémkoli povolení uděleném podle odst. 4 písm. a), b), d), e) nebo f) a odstavce 4b do dvou týdnů od jeho udělení.“;

e) v odstavci 5 se návětí nahrazuje tímto:

„5. Odchylně od čl. 2u odst. 1 a 2 mohou příslušné orgány povolit přijetí takového vkladu nebo poskytnutí takové služby za podmínek, které považují za vhodné, pokud shledají, že přijetí takového vkladu nebo poskytnutí takové služby je:“.

7) V čl. 2y odst. 1a se doplňují nová písmena, která znějí:

„c) nezbytné k vývozu, prodeji, dodávkám, převodu nebo přepravě farmaceutických, zdravotnických nebo zemědělských a potravinářských produktů, včetně pšenice a hnojiv, jejichž vývoz, prodej, dodávky, převod nebo přeprava do Běloruska jsou podle tohoto rozhodnutí dovoleny;

d) zcela nezbytné k zajištění přístupu k soudnímu, správnímu nebo rozhodčímu řízení v členském státě, jakož i k uznání nebo vymáhání rozsudku nebo rozhodčího nálezu vydaného v členském státě, pokud jsou tyto transakce v souladu s cíli tohoto rozhodnutí, nebo

e) nezbytné pro humanitární účely, jako jsou dodávky pomoci nebo jejich usnadnění, a to včetně zdravotnického vybavení a potravin, či přesun humanitárních pracovníků a související pomoci, nebo pro evakuace.“

Článek 2

Toto rozhodnutí vstupuje v platnost prvním dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

V Bruselu dne 23. října 2025.

Za Radu

předsedkyně

M. BJERRE